

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι βασικές επιδιώξεις των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας στον τομέα της κοινωνικής ευημερίας είναι:

- Παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης. Διασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης και προώθηση της ενεργοποίησης και κοινωνικής ενσωμάτωσης ευάλωτων πολιτών.
- Διασφάλιση της κοινωνικής προστασίας για τα παιδιά καθώς και παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο πολιτικών για την οικογένεια.
- Παροχή Κρατικής Ενίσχυσης προς τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τις Εθελοντικές Οργανώσεις που παρέχουν Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ), για την ίδρυση, λειτουργία, ή επέκταση προγραμμάτων που εμπίπτουν στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας. Εγγραφή και Επιθεώρηση προγραμμάτων Κοινωνικής Φροντίδας.
- Θέματα που αφορούν τις Κρατικές Ιδρυματικές Υπηρεσίες και Δημερεύουσα Φροντίδα.
- Ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.
- Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά / Διεθνή Σώματα που δραστηριοποιούνται σε θέματα κοινωνικής πολιτικής και σε ανταγωνιστικά προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Για την επίτευξη των επιδιώξεων αυτών, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προχώρησαν στην υλοποίηση διαφόρων στόχων, όπως αυτοί φαίνονται στο κείμενο που ακολουθεί:

B. ΕΡΓΟ ΚΑΤΑ ΤΟ 2016

1. Παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης. Διασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης και προώθηση της ενεργοποίησης και κοινωνικής ενσωμάτωσης ευάλωτων πολιτών.

1.1. Σχέδιο Επιδότησης Υπηρεσιών Φροντίδας

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, σύμφωνα με τον περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα Περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου του 2014 (αρ. 2) έως 2015, είναι ο αρμόδιος φορέας για την εφαρμογή του άρθρου 10(2) του Νόμου που αφορά στις ανάγκες φροντίδας.

Με σχετικό Διάταγμα της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Κ.Δ.Π. 162/2016), εκδόθηκε και τέθηκε σε εφαρμογή το «Σχέδιο Επιδότησης Υπηρεσιών Φροντίδας», σκοπός του οποίου είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των ατόμων που μπορούν να επωφεληθούν υπηρεσιών φροντίδας με βάση τις πρόνοιες του Νόμου μέσα από την επιδότηση των διαπιστωμένων αναγκών τους για υπηρεσίες φροντίδας. Στο εν λόγω Σχέδιο μπορούν να ενταχθούν όσοι μπορούν να επωφεληθούν υπηρεσιών φροντίδας με βάση τις πρόνοιες του Νόμου ή/και τα μέλη της οικογενειακής τους μονάδας.

Στα πλαίσια του Σχεδίου καλύπτονται υπηρεσίες φροντίδας οι οποίες ανάλογα με την ανάγκη του ατόμου αντιστοιχούν σε υπηρεσίες:

1. κατ' οίκον φροντίδας
2. ιδρυματικής φροντίδας
3. ημερήσιας φροντίδας
4. φροντίδας ανάπαυλας
5. παιδικής φροντίδας

Σχετικά στοιχεία παρατίθενται στον πιο κάτω Πίνακα:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΤΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΚΠΑΙΡΕΩΣΗΣ 2016

Επαρχία	Αιτήματα που λήφθηκαν	Αιτήματα που αξιολογήθηκαν	Αιτήματα που εκκρεμούν
Λευκωσία	3.574	3.444	130
Λεμεσός	2.638	2.273	365
Λάρνακα	1.320	1.250	70
Πάφος	630	623	7
Αμμόχωστος	372	346	26
ΣΥΝΟΛΟ	8.534	7.936	598

1.2. Δημόσια Βοηθήματα

Μετά την ψήφιση του Νόμου που προνοεί για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών του 2014 Ν.109(Ι)/2014, στις 11/07/2014, δεν γίνεται δεκτή η υποβολή νέων αιτήσεων για παροχή δημοσίου βοηθήματος. Η παροχή δημοσίου βοηθήματος συνεχίζεται μόνο στις περιπτώσεις που ήδη λάμβαναν το βοήθημα και εξακολουθούν να πληρούν τις πρόνοιες της Νομοθεσίας, μέχρι την εξέταση της αίτησης τους για παροχή Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και λήψη σχετικής απόφασης.

Το ύψος των βασικών αναγκών παραμένει το ίδιο με εκείνο που ίσχυε από 1.7.2010. Έτσι, το ύψος των βασικών αναγκών για ένα άτομο ανέρχεται σε €452, για κάθε εξαρτώμενο του άνω των 14 χρονών σε €226 και για κάθε εξαρτώμενό του κάτω των 14 χρονών, σε €135,60.

Η παροχή δημοσίου βοηθήματος ανά κατηγορία δυσπραγίας, φαίνεται στον πιο κάτω Πίνακα:

**ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ, ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΕΣ ΚΑΙ ΜΗ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΕΣ
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΚΑΙ ΦΥΣΗ ΔΥΣΠΡΑΓΙΑΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2016**

Φύση Δυσπραγίας	Εκτοπισθέντες Αρ. Περιπτώσεων	Μη Εκτοπισθέντες Αρ. Περιπτώσεων	Σύνολο	% πάνω στο Σύνολο
Γηρατειά	664	841	1.505	23,03
Ασθένεια/Αναπηρία	1.072	3.027	4.099	62,75
Ανεργία	183	678	861	13,18
Κοινωνικό πρόβλημα (ορφάνια, χωρισμός κτλ.	9	56	65	0,99
Οι γονείς στα κατεχόμενα	2	0	2	0,03
Άλλα	1	2	3	0,05
ΣΥΝΟΛΟ	1.931	4.604	6.535	100

1.3. Κοινωνικές Υπηρεσίες σε αλλοδαπούς

Κατά το 2016, παραχωρήθηκε συνολικό ποσό ύψους περίπου €1.158.054 σε υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν το καθεστώς του αιτητή πολιτικού ασύλου, αναγνωρισμένου πολιτικού πρόσφυγα, συμπληρωματικής προστασίας και για ανθρωπιστικούς λόγους. Με βάση τη Γνωστοποίηση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 18.07.2013, για παροχή Υλικών Συνθηκών Υποδοχής των Αιτητών Διεθνούς Προστασίας, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 19.07.2013, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας παρέχουν υλικές συνθήκες υποδοχής στους αιτητές διεθνούς προστασίας(υπηκόους τρίτων χωρών με καθεστώς αιτητή ασύλου ή καθεστώς προσωρινής διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους), για τους οποίους δεν υπάρχει η δυνατότητα κάλυψης των υλικών συνθηκών υποδοχής σε Κέντρα Υποδοχής ή/και Φιλοξενίας, διαμένουν στις ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία περιοχές και πληρούν, τόσο οι ίδιοι, όσο και τα μέλη της οικογένειάς τους, συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Για κάλυψη των υλικών συνθηκών υποδοχής από 19.07.2013 παραχωρείται στους αιτητές διεθνούς προστασίας βοήθεια για τα είδη τροφής, ρουχισμού και υπόδησης με δελτία, τα οποία είναι εξαργυρώσιμα από διάφορες Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Η βοήθεια που παραχωρείται στη βάση της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου και με έντυπο που δημοσιεύτηκε με γνωστοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας σύμφωνα με τον Κανονισμό 14 των περί Προσφύγων (Συνθήκες Υποδοχής Αιτητών) Κανονισμών του 2005 έως 2013, αφορά τα ακόλουθα ποσά:

Αριθμός μελών νοικοκυριού	Τροφή, ρουχισμό και υπόδηση (με δελτία)	Επίδομα ενοικίου	Έξοδα ηλεκτρισμού, ύδρευσης, μικροέξοδα	Σύνολο βοήθειας
1	€150,00	€100,00	€70,00	€320,00
2	€225,00	€100,00	€95,00	€420,00
3	€300,00	€150,00	€130,00	€580,00
4 και άνω	€375,00	€200,00	€160,00	€735,00

2. Διασφάλιση της κοινωνικής προστασίας για τα παιδιά καθώς και παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο πολιτικών για την οικογένεια.

2.1. Συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες προς την οικογένεια

Στο πλαίσιο της επιδίωξης για στήριξη και ενδυνάμωση της οικογένειας και για προστασία του παιδιού από φυσικούς και ηθικούς κινδύνους, συνεχίζεται η παροχή συμβουλευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών, όπως φαίνεται στον πιο κάτω Πίνακα. Μέχρι το τέλος του 2016, ήταν σε ενέργεια 2175 περιπτώσεις προληπτικής εργασίας για στήριξη οικογενειών με ανήλικα παιδιά και 384 περιπτώσεις προληπτικής εργασίας με ενήλικα άτομα.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ 2016

	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31.12.2016
Προληπτική Εργασία				
α) Παιδιά	1.723	978	526	2.175
β) Ενήλικες	283	203	102	384
Πρόληψη/ Αντιμετώπιση Βίας στην Οικογένεια				
α) Παιδιά	204	160	254	110
β) Ενήλικες	799	626	1.100	325
ΣΥΝΟΛΟ	3.505	2.448	2.519	3.434

2.2. Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Παραβατικότητας

Ο θεσμός της αποποινικοποίησης της μεταχείρισης ανηλίκων παραβατών, που λειτουργεί από το 1977, έδωσε την ευκαιρία στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας να εντοπίσουν αρκετές περιπτώσεις παιδιών και των οικογενειών τους, που χρήζουν συμβουλευτικής βοήθειας. Συνέβαλε, επίσης, στην αποφυγή της παρουσίασης των ανήλικων παραβατών ενώπιον του Δικαστηρίου με όλες τις αρνητικές επιπτώσεις.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνέχισαν στη διάρκεια του 2016 να επιτηρούν ανήλικα και ενήλικα άτομα για τα οποία έχουν εκδοθεί διατάγματα κηδεμονίας από το Δικαστήριο. Πολλά από αυτά έχουν ως όρο την παροχή, από τους παραβάτες, Κοινωνικής Εργασίας χωρίς Αμοιβή. Ο θεσμός αυτός εφαρμόζεται σε συνεργασία με το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού και Δήμους/Κοινοτικά Συμβούλια, με βάση τον περί Κηδεμονίας και Άλλων Τρόπων Μεταχείρισης Αδικοπραγούντων Νόμο 1996 [N46(I)96]. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της διεύρυνσης των χώρων παροχής κοινωνικής εργασίας χωρίς αμοιβή, συνεχίστηκε η συνεργασία με αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης που επέδειξαν ενδιαφέρον για αξιοποίηση των Κηδεμονευομένων που καλούνται να παρέχουν Κοινωνική Εργασία χωρίς Αμοιβή.

Κατά το 2016, συνεχίστηκε από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας η ετοιμασία εκθέσεων για ποινικές υποθέσεις, προς τα Δικαστήρια, μετά από αίτημά τους, τόσο για ανήλικους όσο και για ενήλικες.

Σχετικά στοιχεία παρατίθενται στους πιο κάτω Πίνακες:

ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ / ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΟΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ 2016

Ηλικία	Παραπομπές από Αστυνομία			Ερευνήθηκαν	Εκκρεμούν 31.12.2016
	Από το προηγούμενο έτος	Νέες	Σύνολο		
Παιδιά μέχρι 14 χρόνων	9	14	23	20	3
Νεαρά πρόσωπα 14-16 χρόνων	79	161	240	170	70
ΣΥΝΟΛΟ	88	175	263	190	73

**ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΗΔΕΜΟΝΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ/ΕΝΗΛΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ 95/72 2016**

	Από το προηγούμενο έτος	Νέα Διατάγματα	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31.12.2016
Ανήλικοι	350	95	281	164
Ενήλικες	424	158	333	249
Διατάγματα Επίβλεψης 95/72	93	168	58	203
ΣΥΝΟΛΟ	867	421	672	616

**ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΛΙΚΩΝ
ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΠΕΜΦΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ
ΓΙΑ ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ 2016**

	Από προηγούμενο έτος	Νέες περιπτώσεις	Σύνολο Νέων και Εκκρεμουσών Περιπτώσεων	Ετοιμάστηκαν	Εκκρεμούν
Ανήλικοι	44	170	214	206	8
Ενήλικες	733	3103	3836	3487	349
ΣΥΝΟΛΟ	777	3273	4050	3693	357

2.3. Υιοθεσίες

Ο βασικότερος στόχος του προγράμματος υιοθεσιών είναι η διασφάλιση των δικαιωμάτων και του καλύτερου συμφέροντος του προς υιοθεσία παιδιού.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, με βάση τον περί Υιοθεσίας Νόμο (Ν.19(Ι)/95), είναι αρμόδιες να μελετούν την καταλληλότητα των ατόμων που ενδιαφέρονται να υιοθετήσουν και να διασφαλίζουν τα συμφέροντα των παιδιών. Στοιχεία που αφορούν τις αιτήσεις για υιοθεσίες παρατίθενται στους πιο κάτω Πίνακες:

**ΑΙΤΗΤΕΣ/ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ – ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ –
ΕΘΝΙΚΕΣ ΥΙΟΘΕΣΙΕΣ 2016**

	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Συμπλήρωση υιοθεσίας/μελέτης	Έληξαν Διαφορετικά	Υπόλοιπο την 31.12.2016
Αιτητές / Μελέτες Καταλληλότητας Ν.19(1)95	119	98	99	18	100
Προτεινόμενοι Επιμελητές	16	24	24	9	7
Εθνικές Υιοθεσίες	59	89	105	3	40

ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΕΣ ΥΙΟΘΕΣΙΕΣ Ν.26 (ΙΙΙ)/94 - 2016

Από το προηγούμενο έτος	Νέες Αιτήσεις	Περιπτώσεις σε ενέργεια για τις οποίες στάληκαν τα έγγραφα στο εξωτερικό	Περιπτώσεις σε ενέργεια οι οποίες έφεραν παιδί στην Κύπρο	Περιπτώσεις για τις οποίες ολοκληρώθηκε η επίβλεψη	Σε ενέργεια την 31.12.2016
20	29	2	0	22	25

2.4. Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια

Το πρόγραμμα αυτό παρέχει στο ανήλικο και στο ενήλικο θύμα το δικαίωμα για βοήθεια, στήριξη και προστασία, προκειμένου να ενισχυθεί και να αντιμετωπίσει τη βία που δέχεται. Το πρόγραμμα δίδει ιδιαίτερη έμφαση στην κακοποίηση-παραμέληση ανηλίκων, προασπίζοντας τα δικαιώματα των παιδιών και δίδοντάς τους δίοδο πρόσβασης σε υπηρεσίες για εξασφάλιση βοήθειας.

Στο τέλος του 2016 έτυχαν χειρισμού 1354 περιπτώσεις βίας στην οικογένεια, από τις οποίες 254 αφορούσαν παιδιά και 1100 ενήλικα μέλη της οικογένειας. Τέλος του έτους υπήρχαν σε ενέργεια 435 περιπτώσεις, από τις οποίες 110 είναι περιπτώσεις βίας κατά

παιδιών και 325 αφορούσαν περιπτώσεις βίας κατά ενήλικων μελών της οικογένειας (βλ. Πίνακα στην παράγραφο 2.1).

2.5. Προστασία του παιδιού από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση

Βάσει του περί της Πρόληψης και Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης, της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμου του 2014 και του περί της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία του Παιδιού από τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση (Κυρωτικός) Νόμου του 2014, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας έχουν σημαντικό ρόλο στο συντονισμό των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών σε υποθέσεις σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, με στόχο την αποφυγή επαναθυματοποίησης του παιδιού και τη διασφάλιση του συμφέροντός του.

Βάσει της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας 2016-2019, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 21.3.2016, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ανέλαβαν τη δημιουργία του Σπιτιού του Παιδιού, ενός πολυθεματικού κέντρου φιλικού προς το παιδί, με επιδότηση της μη κυβερνητικής οργάνωσης Hope for Children, μέσω του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας και σε συνεργασία με άλλα συναρμόδια Υπουργεία (Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, Υπουργείο Υγείας και Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού).

2.6. Γονική Μέριμνα

Η διασφάλιση του συμφέροντος των παιδιών, όταν αυτά βιώνουν την αντιδικία ως προς τα θέματα επιμέλειας /επικοινωνίας, αποτελεί πρωταρχικό στόχο του προγράμματος Γονικής Μέριμνας. Το Οικογενειακό Δικαστήριο ζητά από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας την υποβολή έκθεσης για τη διερεύνηση των οικογενειακών και άλλων συνθηκών των εμπλεκόμενων παιδιών και τον προσδιορισμό του συμφέροντός τους. Στη διαδικασία αυτή, τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να πληροφορηθούν για οτιδήποτε τα αφορά, να εκφράζουν την άποψή τους ελεύθερα ενώ τους παρέχεται η δυνατότητα να ακουστούν. Σχετικά στοιχεία περιπτώσεων παρατίθενται στον πιο κάτω Πίνακα:

ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ 2016

	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31.12.2016
Γονική Μέριμνα*	496	481	537	440

* Οι περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμοι του 1990 έως 2008

2.7. Προστασία θυμάτων που έχουν διακινηθεί με σκοπό την εκμετάλλευσή τους

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας σε συνεργασία με άλλες Κρατικές Υπηρεσίες παρέχουν υπηρεσίες στα αναγνωρισμένα θύματα που έχουν διακινηθεί με σκοπό την εκμετάλλευσή τους, με βάση τις πρόνοιες του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Εμπορίας και της Εκμετάλλευσης Προσώπων και της Προστασίας των Θυμάτων Νόμου του 2014 [60(I)/2014].

Συγκεκριμένα, τα θύματα τυγχάνουν ενημέρωσης για τα δικαιώματά τους, συναισθηματικής και πρακτικής στήριξης περιλαμβανομένης της δικτύωσης με άλλες εμπλεκόμενες Υπηρεσίες (Υπηρεσίες Υγείας, Τμήμα Εργασίας κ.ά.) και μη κυβερνητικές οργανώσεις, προκειμένου να καλυφθούν σφαιρικά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Πέραν του Κρατικού Καταφυγίου Γυναικών-Θυμάτων Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης, τα θύματα βοηθούνται ώστε να εξασφαλίζουν ένα ασφαλές χώρο διαμονής τους.

2.8. Προστασία Ασυνόδευτων (αλλοδαπών) Ανηλίκων

Η Διευθύντρια Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας ενεργεί ως κηδεμόνας των ασυνόδευτων ανηλίκων, μόλις εντοπιστούν στη Δημοκρατία, με στόχο την προστασία, τη φροντίδα και την ενδυνάμωση για την ομαλότερη αποκατάστασή τους. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι τοποθετούνται σε ανάδοχες οικογένειες ή σε Ιδρύματα Παιδικής Προστασίας.

3. Παροχή Κρατικής Ενίσχυσης προς τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που παρέχουν Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ), για την ίδρυση, λειτουργία, ή επέκταση προγραμμάτων που εμπίπτουν στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας. Εγγραφή και Επιθεώρηση προγραμμάτων Κοινωνικής Φροντίδας.

3.1. Παροχή Κρατικής Ενίσχυσης

Το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μέσω των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, προχώρησε το 2016 στην παροχή των Κρατικών Ενισχύσεων εφαρμόζοντας, μετά από οδηγίες και του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων, τον Κανονισμό 360/2012 της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Απόφαση 2012/21 για την παροχή Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος και στη βάση μετρήσιμων κριτηρίων.

Στα πλαίσια αυτά, παραχωρήθηκε οικονομική στήριξη υπό τύπο κρατικής ενίσχυσης για την ίδρυση, λειτουργία ή επέκταση σχετικών προγραμμάτων που εμπίπτουν στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας και αφορούν προγράμματα όπως Στέγες Ηλικιωμένων, ΒρεφοΠαιδοκομικούς Σταθμούς, Κέντρα Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών, προγράμματα για άτομα με αναπηρία κ.α.

Κατά το 2016 παραχωρήθηκαν ενισχύσεις συνολικού ύψους €6.911.200 (Πίνακας 2). Συνολικά έλαβαν Κρατική Ενίσχυση 163 Φορείς, για τη λειτουργία 252 προγραμμάτων.

3.2. Επιθεωρήσεις προγραμμάτων Κοινωνικής Φροντίδας

Σύμφωνα με τη νομοθεσία που καθορίζει κατώτατα επίπεδα λειτουργίας προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνέχισαν και κατά το 2016 την επιθεώρηση Παιδοκομικών Σταθμών, Κατ' οίκον Παιδοκόμων, Κέντρων Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών, Στεγών Ηλικιωμένων και Κέντρων Ενηλίκων. Με στόχο την περαιτέρω αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, ετοιμάστηκαν αναθεωρημένα προσχέδια τροποποιητικών Κανονισμών ελέγχου των επιπέδων λειτουργίας των Παιδοκομικών Σταθμών, των Κατ' Οίκον Παιδοκόμων, των Κέντρων Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών και των Ιδρυμάτων Παιδικής Προστασίας. Επίσης, έχουν ολοκληρωθεί τα προσχέδια τροποποιητικού Νόμου και Κανονισμών ελέγχου των επιπέδων λειτουργίας των Στεγών Ηλικιωμένων και Αναπήρων, καθώς και του περί Παίδων Νόμου (Κεφ. 352). Από το 2014 έγιναν οι σχετικές διαβουλεύσεις με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και υποβλήθηκαν στην Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο. Στοιχεία σχετικά με τη Διημερεύουσα Φροντίδα Παιδιών και τις Ιδιωτικές Παιδικές Στέγες παρατίθενται στον Πίνακα 1.

Σε ό,τι αφορά στον εκσυγχρονισμό Νομοθεσιών, το προσχέδιο Νόμου με τίτλο «Ο Νόμος που προβλέπει για την επιμέλεια και προστασία παιδιών και για συναφή και παρεμφερή θέματα με αυτά», καλύπτει όλο το φάσμα της προστασίας του παιδιού και ρυθμίζει τα επίπεδα λειτουργίας των υπηρεσιών προς τα παιδιά με τον αποτελεσματικότερο δυνατό τρόπο. Οι σχετικές διαβουλεύσεις για το νομοσχέδιο ολοκληρώθηκαν το 2014 και υποβλήθηκε στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο.

3.3. Υπηρεσίες Φροντίδας για Ηλικιωμένους

Για διασφάλιση ικανοποιητικών επιπέδων λειτουργίας των Στεγών Ηλικιωμένων και αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης των ηλικιωμένων και αναπήρων, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνέχισαν να εφαρμόζουν τον «περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους Νόμο και τους σχετικούς Κανονισμούς».

Επίσης, για διασφάλιση των παρεχόμενων υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας προώθησαν την ετοιμασία «Όρων και Προϋποθέσεων ΔΥΚΕ για Παροχή Υπηρεσιών κατ' Οίκον Φροντίδας», ενώ επεξεργάστηκαν και απέστειλαν στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο Νομοσχέδιο και σχετικούς Κανονισμούς για την Παροχή Υπηρεσιών κατ' Οίκον Φροντίδας.

4. Θέματα που αφορούν τις Κρατικές Ιδρυματικές Υπηρεσίες

4.1. Ιδρυματική Φροντίδα

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας λειτουργούν παγκύπρια 28 Ιδρύματα με σκοπό την παροχή φροντίδας και προστασίας σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, καθώς και Ιδρύματα με στόχο την ενίσχυση και συμφιλίωση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής. Από αυτά, 8 αφορούν την παιδική και εφηβική προστασία, 3 την παροχή φροντίδας σε ηλικιωμένους, 8 την παροχή φροντίδας σε άτομα με ειδικές ανάγκες, 8 τις υπηρεσίες διημερεύουσας φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας και 1 την παροχή προστασίας σε θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης.

4.2. Παιδιά υπό Φροντίδα

Η νομοθεσία δίνει το δικαίωμα στον Διευθυντή των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας να αναλαμβάνει τη φροντίδα παιδιών που έχουν ανάγκη προστασίας και φροντίδας, μέσω της τοποθέτησής τους σε ανάδοχες οικογένειες ή σε Ιδρύματα Παιδικής Προστασίας. Η ανάληψη της φροντίδας ενός παιδιού, μπορεί να συνεχίσει μέχρι την ενηλικίωσή του, όμως απώτερος στόχος είναι η επανένωσή του, το συντομότερο δυνατόν, με την οικογένειά του, αφού πρώτα βοηθηθούν οι γονείς ώστε να βελτιώσουν τις συνθήκες τους και το οικογενειακό τους περιβάλλον, σε βαθμό που να διασφαλίζεται για το παιδί με την επιστροφή του στην οικογένειά του, η προστασία, η φροντίδα και η ομαλή του ανάπτυξη. Σχετικά στοιχεία φαίνονται στους πιο κάτω Πίνακες:

ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΛΗΦΘΗΚΑΝ ΥΠΟ ΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ 2016

	Από το προηγούμενο έτος	Νέα Διατάγματα	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31.12.2016
Κεφ. 352 - Άρθρα 63 και 64	1	0	0	1
Κεφ. 352 - Άρθρο 3	55	4	10	49
Κεφ. 352 - Άρθρο 4	12	4	2	14
Ν. 114(1)2000 – Άρθρο 21	44	128	105	67
Ν. 216/90 – Άρθρο 18	95	54	29	120
Ν. 6(Ι)2000 – Άρθρο 10	71	138	93	116
ΣΥΝΟΛΟ	278	328	239	367

ΠΑΙΔΙΑ ΥΠΟ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ 2016

Τρόπος μεταχείρισης	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31.12.2016

Τοποθέτηση σε ανάδοχη οικογένεια	151	54	42	163
Ιδρυματική περίθαλψη	127	268	191	204
ΣΥΝΟΛΟ	278	322	233	367

ΔΙΗΜΕΡΕΥΟΥΣΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΠΑΙΔΙΟΥ 2016

	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31.12.2016
Ιδιωτικά τοποθετημένα παιδιά σε ανάδοχες οικογένειες	3	0	1	2
Ημερήσια φροντίδα παιδιών σε ανάδοχη οικογένεια	1	0	1	0
Ημερήσια φροντίδα παιδιών σε ιδρύματα	4	3	2	5

4.3. Σχέδιο Οικονομικής Ενίσχυσης Πρώην Παιδιών υπό Φροντίδα μετά τα δεκαοκτώ τους χρόνια

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, μέσω των προνοιών του Σχεδίου, στηρίζουν οικονομικά τα άτομα άνω των δεκαοκτώ, που ως παιδιά ήταν υπό τη νομική φροντίδα της Διευθύντριας, για κοινωνική και επαγγελματική αποκατάστασή τους στο κοινωνικό σύνολο. Το Σχέδιο παρέχει τη δυνατότητα επαγγελματικής κατάρτισης, φοίτησης σε Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, αγορά επαγγελματικού εξοπλισμού και αγορά οικιακού εξοπλισμού. Το 2016 παραχωρήθηκε οικονομική βοήθεια από το Σχέδιο σε 16 πρώην παιδιά υπό φροντίδα με συνολική δαπάνη ύψους €52.233,01, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Σχεδίου.

5. Ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας το 2016 διοργάνωσαν 14 εκπαιδευτικά σεμινάρια/ημερίδες, τα οποία αφορούσαν:

- Εκπαίδευση των Λειτουργών της Μονάδας Διαχείρισης Διαταγμάτων.
- Εκπαίδευση των Λειτουργών της Μονάδας Διαχείρισης Διαταγμάτων, σχετικά με την αξιολόγηση φροντίδας δικαιούχων του ΕΕΕ.
- Εκπαίδευση των Λειτουργών της Μονάδας Διαχείρισης Διαταγμάτων, για την έναρξη αξιολόγησης εκτάκτων κοινωνικών αναγκών.

- Εκπαίδευση των Λειτουργών της Μονάδας Διαχείρισης Διαταγμάτων, για την αξιολόγηση εκτάκτων κοινωνικών αναγκών.
- Εκπαίδευση των Λειτουργών του Αρχείου για πολλαπλή καταχώρηση ΕΕΕ10 και ΕΕΕ11.
- Εκπαίδευση Προέδρων της Μονάδας Διαχείρισης Διαταγμάτων.
- Εισαγωγική Εκπαίδευση Πτυχιούχων για Απόκτηση Εξάμηνης Εργασιακής Πείρας.
- Ενημέρωση Λειτουργών για τη Λειτουργία του Καταφυγίου Θυμάτων Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης.
- Εκπαίδευση Λειτουργών ΕΓΕ Λεμεσού και Ιδρυματικών Λειτουργών Λεμεσού για τη διαχείριση του Παιδιού στην Παιδική Στέγη (μαζί με ΤΟΠ).
- Ενημέρωση Προϊσταμένων Τομέων, ΕΛΕ, Λογιστών και Προϊσταμένων Μονάδων Κρατικών Ιδρυμάτων σχετικά με την ετοιμασία και υποβολή προϋπολογισμού για το έτος 2017 και ΜΔΟ 2017 – 2019.
- Ενημέρωση του προσωπικού για τον Σχεδιασμό Στρατηγικής εξεύρεσης και διατήρησης ανάδοχων οικογενειών.
- Εκπαίδευση Κηδεμονικών Λειτουργών.

Το 2016, συνολικά 199 Λειτουργοί Κοινωνικών Υπηρεσιών και 187 Ιδρυματικοί Λειτουργοί παρακολούθησαν 35 σεμινάρια που διοργάνωσαν άλλα Κυβερνητικά Τμήματα και άλλοι Φορείς, ενώ ταυτόχρονα 3 Λειτουργοί συμμετείχαν σε 1 Σεμινάριο/Συνέδριο στο εξωτερικό και συγκεκριμένα στην Ολλανδία.

6. Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά / Διεθνή Σώματα που δραστηριοποιούνται σε θέματα κοινωνικής πολιτικής.

6.1. Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκές Επιτροπές

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συντονίζουν τη συνεισφορά/θέσεις των εμπλεκόμενων Υπουργείων / Υπηρεσιών στην Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας (ΕΚΠ), η οποία είναι η κατεξοχήν συμβουλευτική επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε θέματα κοινωνικής προστασίας. Επίσης, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συντονίζουν τη συνεισφορά / θέσεις των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών στην Υποεπιτροπή Δεικτών της Επιτροπής αυτής, η οποία υποβοηθά το έργο της ΕΚΠ αναφορικά με την ανάλυση και την ανάδειξη κατάλληλων δεικτών για τα θέματα της κοινωνικής προστασίας. Επιπρόσθετα, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συμμετέχουν στις συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Σημείων Επαφής για τους Ρομά και συντονίζουν τη συνεισφορά / θέσεις των εμπλεκόμενων Υπουργείων / Υπηρεσιών για την υποβολή ετήσιας έκθεσης προόδου για την ένταξη των Ρομά.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συμμετέχουν επίσης στην Ομάδα Εμπειρογνομόνων για τα Δικαιώματα των Παιδιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής).

6.2 Συμμετοχή σε Διεθνή Σώματα

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συμμετέχουν, παρακολουθούν και συνεισφέρουν στις εργασίες του Ad Hoc Committee of Experts on Roma Issues (CAHRM) του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Συμμετέχουν επίσης στην Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Παιδιών από την Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση, η οποία έχει ως στόχο την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Παιδιών από τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση, από όλα τα συμβαλλόμενα κράτη μέλη.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συμμετέχουν στο πρόγραμμα PROMISE του Συμβουλίου Κρατών της Βαλτικής Θάλασσας για την προώθηση πολυθεματικής συνεργασίας και δημιουργίας δομών φιλικών προς τα παιδιά θύματα σεξουαλικής κακοποίησης, κατά το πρότυπο του Σπιτιού του Παιδιού της Ισλανδίας.

6.3 Συμμετοχή σε Ανταγωνιστικά Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας έχουν εξασφαλίσει το Μάιο του 2016 συγχρηματοδότηση μέσω του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια 2014-2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την υλοποίηση Έργου που αφορά τη σύσταση και λειτουργία της «Κυπριακής Εθνικής Πλατφόρμας για τους Ρομά». Η συγχρηματοδότηση καλύπτει περίοδο 12 μηνών και ανέρχεται στο 95% του συνολικού κόστους του Έργου. Σκοπός της Πλατφόρμας είναι η δημιουργία ενός πλαισίου για την ενδυνάμωση του διαλόγου μεταξύ κρατικών υπηρεσιών, ακαδημαϊκών, μη-κυβερνητικών οργανώσεων, ανεξάρτητων υπηρεσιών, τοπικών αρχών και Ρομά για θέματα που αφορούν τους Ρομά, όπως η στέγαση, η εκπαίδευση, οι κοινωνικές υπηρεσίες, η υγεία και η απασχόληση. Εντός του 2016 υλοποιήθηκαν δύο συναντήσεις.

Πίνακας 1
Διημερεύουσα Φροντίδα Παιδιών και Ιδιωτικές Παιδικές Στέγες 2016

Πρόγραμμα	Εγγεγραμμένοι το προηγούμενο έτος	Νέες αιτήσεις και εκκρεμείς	Αιτήσεις που εξετάστηκαν		Απέσυραν την αίτησή τους	Εκκρεμείς αιτήσεις 31.12.2016	Τερμάτισαν τη λειτουργία τους	Εγγεγραμμένοι την 31.12.2016	Αρ. Εξυπηρ. την 31.12.2016
			Εγκρίθηκαν	Απορρίφθηκαν					
ΠΑΙΔΟΚΟΜΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ									
α) Ιδιωτικοί	283	101	7	0	0	85	11	281	13442
β) Κοινοτικοί	63	18	2	0	0	13	0	66	2814
ΣΥΝΟΛΟ	346	119	9	0	0	98	11	347	16256
ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ									
α) Κοινοτικά	79	30	5	0	0	19	1	84	3528
β) Ιδιωτικά	21	32	6	0	0	24		23	1765
ΣΥΝΟΛΟ	100	62	11	0	0	43	0	107	5293
ΚΑΤ'ΟΙΚΟΝ ΠΑΙΔΟΚΟΜΟΙ									
	58	29	6	0		22	12	47	168
ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΤΕΓΕΣ									
	2	1	1	0	0	0	0	3	45